

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale 3393 / 28.02.2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

Clasele a V-a – a VIII-a

CULTUL EVANGHELIC C.A.

București, 2017

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie – cultul evanghelic C.A.* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a VIII-a, învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară Om și societate, având un buget de timp de 1 oră/ săptămână, pe durata unui an școlar – în conformitate cu *Planurile-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial* aprobate prin OMENCS nr. 3590/05.04.2016.

Programa disciplinei Religie este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului gimnazial, prin raportare la cerințele exprimate în *Legea educației naționale nr. 1/2011* cu completările și modificările ulterioare, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare a elevilor.

Structura programei școlare de Religie include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizează achizițiile elevului dobândite la ora de Religie pe parcursul întregului învățământ gimnazial. Acestea contribuie în mod direct la realizarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, reflectă în mod adecvat specificul domeniului educației religioase și reprezintă o etapă formativă superioară în raport cu competențele dezvoltate pe parcursul învățământului primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale și se formează pe durata unui an școlar. Acestea sunt adaptate la nivelul de dezvoltare al elevilor, au rol în orientarea evaluării performanței acestora și oferă cadrul pentru proiectarea demersului didactic.

Pentru dezvoltarea competențelor specifice, în programă sunt propuse **exemple de activități de învățare** variate, cu rol de orientare a strategiilor didactice ce urmează a fi dezvoltate de profesori. Acestea valorifică contexte de învățare formală, nonformală și informală, vizează activitatea elevilor (nu a profesorului) și au rol de a stimula participarea activă a acestora la propria învățare. Profesorul are libertatea să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare.

Conținuturile învățării constituie decupaje didactice relevante, necesare elevilor pentru dobândirea competențelor specifice. La nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătură creștină, elemente de morală religioasă aplicată și aspecte de viață comunitară.

Sugestiile metodologice oferă clarificări pentru elementele de noutate ale programei și includ exemple de strategii didactice, repere pentru proiectarea demersului didactic, precum și elemente de evaluare continuă. De asemenea, sugestiile metodologice fac trimitere la o diversitate de contexte de învățare și la modalități de personalizare a demersului didactic (prin referiri la interese speciale de cunoaștere, specificul diferitelor comunități, adaptarea la nevoi speciale de învățare).

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea Religiei, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România care au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței**
- 2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase**
- 3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase**

CLASA a V-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a V-a

1.1. Explicarea rolului personajelor biblice în devenirea umanității/ istoria mântuirii

- *lecturarea unor texte biblice referitoare la credința în Dumnezeu, manifestată de personaje biblice*
- *exerciții de recunoaștere a unor personaje sau motive biblice, în diferite picturi, sculpturi, opere literar-poetice, filme*
- *realizarea de organizatoare grafice de diferite tipuri (de exemplu, tabele cronologice, scheme) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la viața personajelor biblice din Vechiul și Noul Testament*
- *povestirea unor evenimente biblice „pas cu pas” pornind de la un cuvânt, simbol, pretext, utilizând tehnici interactive*
- *participarea la jocuri de rol/dramatizare pe tema unor evenimente din Biblie*

1.2. Descrierea unor aspecte caracteristice religiei proprii, utilizând concepte specifice

- *participarea la discuții pe diferite teme: credința în Dumnezeu, religii monoteiste și politeiste, crearea lumii și a omului, libertatea omului*
- *vizionarea unor documentare științifice, cu argumentări biblice, pe tema apariției universului și a omului*
- *lecturarea unor texte biblice reprezentative referitoare la modalitățile prin care Dumnezeu S-a descoperit omului în biblie*
- *realizarea unor compoziții plastice/literare pe temele studiate (de exemplu, „Zilele creației”, „Omul, coroana creației”, „Ecologie – păstrarea și îngrijirea lumii pe care Dumnezeu a creat-o pentru om”)*

1.3. Identificarea mesajului creștin din texte sau suporturi expresive date (biblice, religioase, literare, plastice, istorice)

- *definirea unor termeni abordați în cadrul diferitelor teme (de exemplu, religie, altar, templu, prooroc), utilizând dicționare sau alte surse de informare*
- *corelarea informațiilor creștine cu cele dobândite la alte discipline de studiu (de exemplu, Istorie, Biologie, Geografie) referitoare la evenimentele și personajele biblice studiate*
- *analizarea unor texte sau expresii figurativ-plastice cu relevanță pentru valori creștine precum prietenie, iertare, ascultarea de Dumnezeu*
- *realizarea unor compuneri care să ilustreze un anume mesaj creștin dat*

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a V-a

2.1. Exprimarea unor aprecieri personale privind comportamentul creștin al personajelor din textele studiate

- *povestirea unor fapte săvârșite de personaje biblice, cu relevanță pentru valori precum: iubirea față de Dumnezeu și față de semenii, atașament, iertare, prietenie, respect, ajutor*
- *realizarea de caracterizări ale unor personaje biblice, valorificând modelul de elaborare studiat la alte discipline*
- *participarea la discuții referitoare la comportamentul unor personaje biblice în relație cu semenii*
- *exerciții de identificare a propriilor talente sau disponibilități comportamentale și a modalităților de valorificare a acestora, pornind de la modelele biblice studiate*
- *evidențierea actualității unor reguli sau principii biblice în lumea de astăzi, prin exemple sau studii de caz*

2.2. Descrierea unor reguli de comportament creștin din diferite contexte de viață, din perspectiva unor criterii date

- *exerciții de identificare a unor reguli de comportament în viața cotidiană, pornind de la poruncile din Decalog*
- *prezentarea și discutarea unor studii de caz referitoare la comportamente din viața cotidiană*

manifestate în acord/dezacord cu poruncile biblice

- participarea la jocuri de rol care vizează formularea de reguli de comportament valabile în diferite contexte de viață (de exemplu, elevi-jurnaliști se întâlnesc cu susținători ai drepturilor copilului)

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a V-a

3.1. Evidențierea elementelor definitorii ale propriei identități creștine

- prezentarea unor aspecte legate de propria identitate religioasă, utilizând modalități variate (de exemplu, descrierea unor elemente specifice, elaborarea unei compuneri, prezentarea unor fotografii)
- identificarea unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața familiei, a clasei, a școlii, a comunității
- elaborarea de scurte compuneri pornind de la modele biblice de păstrare a identității religioase în diferite contexte
- participarea la întâlniri cu membri ai comunității (de exemplu, părinți, preot) care sunt invitați în cadrul activităților din clasă pentru a prezenta aspecte specifice diferitelor religii din comunitate
- vizitarea/observarea pe baza unor imagini a elementelor de diversitate religioasă de la nivelul comunității (de exemplu, lăcașuri de cult, obiecte de cult specifice)

3.2. Identificarea unor responsabilități față de sine și față de comunitate, după repere date, prin raportare la valorile creștine

- analizarea unor imagini reprezentative pentru implicarea în viața comunității
- lecturarea unor texte biblice și literare relevante, pe tema nevoii asumării de responsabilități în cadrul diferitelor grupuri de apartenență
- formularea unor rugăciuni pentru semenii
- realizarea de proiecte de grup pe tema modului în care copiii se pot implica în viața comunității (de exemplu, vizitarea bătrânilor singuri din comunitate, activități de ajutorare a persoanelor sărace)
- elaborarea în echipe a unor materiale (de exemplu, pliante, afișe, filmulețe) care reflectă modul de implicare a elevilor în activități de voluntariat la nivelul școlii sau al comunității

3.3. Prezentarea modalităților de celebrare a diferitelor sărbători și tradiții creștine, în viața personală și în comunitățile de apartenență

- participarea la discuții despre principalele sărbători și evenimente legate de viața familiei, valorificând experiențele personale
- participarea la sărbători creștine sau laice ale comunității, în diferite moduri (de exemplu, realizarea de serbări, interpretarea de cântece tradiționale)
- organizarea de minianchete cu persoane în vârstă de la nivelul comunității, pentru împărtășirea de informații referitoare la modul de celebrare a unor sărbători în trecut (de exemplu, „La un interviu”, „Povestea bunicii/bunicului”)
- elaborarea unor proiecte individuale, în perechi sau în echipă, pe teme precum: „Crăciunul în familia mea”, „Cum ne pregătim pentru Paști”, utilizând tehnici diferite (de exemplu, texte, fotografii, colaje)

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none"> • Prietenia lui Dumnezeu cu Avraam (credința lui Avraam în Dumnezeu; alegerea și chemarea lui Avraam; legământul lui Dumnezeu cu Avraam; nevoia formării poporului ales) • Exemplul unei iertări: Iosif și frații săi (urmașii lui Avraam – Isaac, Iacov și cei 12 fii; strămutarea în Egipt a poporului ales; de la vânzare la răscumpărare; despre nevoia iertării) • Moise, omul care a vorbit cu Dumnezeu (eliberarea din robia egipteană; primirea Decalogului)

Domenii de conținut	Conținuturi*
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none"> • Decalogul: importanța lui în viața omului (explicarea Decalogului ca dar al iubirii lui Dumnezeu; actualitatea Decalogului; porunci și legi – aspecte generale; rolul legilor în diferite contexte de viață socială) • Răspunsul omului la chemarea lui Dumnezeu (ce înseamnă chemarea lui Dumnezeu; exemple de personaje biblice care au răspuns la chemarea lui Dumnezeu: Noe, Avram, Moise, David) • Mărturisirea credinței în Vechiul Testament (rugăciunea, postul, jertfele: semnificația și importanța în Vechiul Testament și în prezent; exemple din Vechiul Testament: Abel, Ilie, Daniel, Estera) • Talentul omului și slujirea lui Dumnezeu (exemple de valorizare a talentului de către personaje biblice; credinciosul - sarea pământului și lumina lumii Mt 5,13-16; roadele talentelor puse în slujba lui Dumnezeu/profetul Iona)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none"> • Respectul, în lumina credinței (respectul față de sine și față de semenii; manifestarea respectului în diferite contexte – familie, prietenie etc.; exemple biblice: Moise și sora lui, Miriam, David și prietenul său, Ionatan, Ruth și soacra ei, Noemi, Daniel și prietenii lui; Iisus și Sf. Ioan Botezătorul) • Atașamentul față de propriul popor (poporul ales și conducătorii lui: Moise și Iosua, Gedeon, Samson, Saul, David și Solomon; modalități de manifestare a iubirii față de propriul popor) • Dialogul cu semenii despre credința în Dumnezeu (importanța dialogului despre Dumnezeu; contexte de dialog despre credință; posibile dificultăți în dialogul pe teme de credință; exemple de personaje biblice care au vorbit semenilor despre Dumnezeu: Ucenicii din Emaus, Filip și etiopeanul) • Ajutorul oferit celorlalți (ajutorul ca formă de exprimare a credinței și a iubirii lui Dumnezeu; personaje care au nevoie de ajutor; dărnicia și lăcomia; modalități de ajutorare a altora; exemple biblice de ajutorare a celor săraci și asupriți: Iisus, Iosif, Moise, Ilie, Elisei)
Viața comunității și sărbătorile religioase	<ul style="list-style-type: none"> • Sărbătoarea, timp sfânt și bucurie a vieții (pregătirea pentru sărbătoare; modalități de cinstire a sărbătorilor; cinstirea duminicii) • Sărbătorile familiei (evenimente importante în viața unei familii; ziua de naștere) • Sărbători religioase creștine (Sărbătoarea Crăciunului; Sfintele sărbători de Paști; Sărbătoarea Rusaliilor – semnificație, importanță și rol, modalități de sărbătorire)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VI-a
<p>1.1. Prezentarea cronologică a evenimentelor din viața și activitatea lui Iisus Hristos, pe baza textelor biblice</p> <ul style="list-style-type: none">
- exerciții de identificare pe hartă a locurilor sfinte precizate în temele studiate (de exemplu, Țara Sfântă, Nazaret, Betleem, Ierusalim, râul Iordan)
- realizarea de tabele cronologice/hărți conceptuale/scheme pentru sistematizarea informațiilor referitoare la viața și activitatea Domnului Iisus Hristos
- exerciții de identificare a ordinii logice și cronologice a evenimentelor din viața lui Iisus Hristos, prin tehnici variate (de exemplu, ordonare, numerotare, eliminare, grupare)
- participarea la activități tip joc didactic, în perechi sau în grup, care vizează selectarea/prezentarea de informații despre personaje sau evenimente biblice (de exemplu, rebus, „Plan de călătorie” – marcarea unei rute pe hartă, „Cine? Ce? Unde? Când?”, „Recunoaște personajul”)
- prezentarea textelor unor cântări, în paralel cu prezentarea momentelor importante din viața lui Iisus <p>1.2. Integrarea unor concepte specifice în prezentarea de evenimente creștine, istorice și culturale</p> <ul style="list-style-type: none">
- exerciții de identificare, în diferite contexte de comunicare, a termenilor învățați (de exemplu, subliniere, încercuire, bifare, transcriere, selectare)
- exerciții de utilizare a termenilor specifici (de exemplu, pildă, templu, rugăciune, iubire, credință, fapte bune, minune) în diferite contexte de comunicare și cu diferite sensuri (de exemplu, completarea de text lacunar, alcătuire de enunțuri)
- redactarea de texte (de exemplu, elaborarea de scurte povestiri; continuarea unei povestiri cu titlu dat sau cu titlu la alegere, pe baza unui plan de idei; redactare de mesaje, scrisori, rugăciuni simple) în care să fie descrise sentimente și trăiri personale, în legătură cu teme studiate (de exemplu, ajutor, recunoștință, puterea rugăciunii)
- analizarea semnificației cererilor din rugăciunea „Tatăl nostru”, cu sprijinul profesorului <p>1.3. Selectarea de informații adecvate din surse și cu mijloace variate, pe teme cu relevanță creștină</p> <ul style="list-style-type: none">
- exerciții de analizare comparativă a unor texte biblice cu texte literare privind modul în care sunt prezentate evenimente din viața Mântuitorului, utilizând tehnici variate (tabele, diagrame, glosare, fișe de lucru)
- stabilirea de asocieri/corespondențe între proverbe și zicători – expresii biblice
- observarea unor obiecte de artă care prezintă evenimente din viața a Domnului Iisus Hristos, cu scopul identificării unor elemente de specificitate în reprezentarea plastică (de exemplu, chipuri, lumină, umbre, culori, simboluri)
- realizarea în echipe a unor miniproiecte pe teme diverse, valorificând informații din domenii variate (religie, istorie, geografie) învățate la școală sau identificate în atlase, enciclopedii, reviste, media, Internet

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VI-a
<p>2.1. Prezentarea unor modele spirituale, pe baza textelor biblice, religioase, literare studiate</p> <ul style="list-style-type: none">
- analizarea mesajului creștin din pildele Domnului Iisus Hristos, din perspectiva modelelor spirituale
- realizarea de caracterizări ale unor personaje biblice sau din texte literare, din perspectiva unei valori reprezentative
- exerciții de argumentare a unei opinii personale referitoare la teme de comportament creștin abordate în activitatea din clasă

- elaborarea unor miniproiecte pe tema vieții și activității unor personalități de la nivelul comunității sau de la nivel național, care s-au remarcat ca modele de credință, utilizând tehnici variate
- analizarea mesajului creștin exprimat în diferite forme și izvoare istorice (de exemplu, documente, cronici, scrisori, inscripții funerare), identificate în mediul virtual sau real

2.2. Relaționarea pozitivă cu colegii, în activități, sarcini de învățare, situații-problemă, utilizând reguli de comportament creștin

- participarea la discuții de grup despre modalitățile în care se poate aplica porunca iubirii în relația cu colegi sau alți copii aflați în situații speciale
- implicarea în rezolvarea unor situații problemă care apar în clasă sau în școală, cu respectarea regulilor de comportament creștin, însoțită de reflecția asupra acestora (de exemplu, „Ce ai face dacă...”, „Ce s-ar întâmpla dacă...”)
- realizarea unor activități cu rol de reflecție asupra modului de implicare personală în practicarea valorilor creștine

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VI-a

3.1. Analizarea unor moduri de manifestare a diversității religioase în viața personală, a grupurilor de apartenență, a comunității

- lecturarea unor texte biblice referitoare la iubirea Domnului Iisus Hristos față de toți oamenii, indiferent de religie sau de naționalitate (de exemplu, vindecarea slugii sutașului din Capernaum)
- realizarea de colaje, postere, pliante, mesaje-cheie cu rol de exemplificare a unor valori creștine (de exemplu, iubirea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de toți oamenii, respectarea diversității), utilizând tehnici variate (de exemplu, texte biblice, imagini, reproduceri după tablouri, desene)
- analizarea unor studii de caz pe tema diferitelor confesiuni care există la nivelul comunității, prin evidențierea similitudinilor sau specificității de ordin cultic, ritualic
- participarea la jocuri de rol pe tema respectării diferitelor norme creștine, cu scopul exersării diferitelor tipuri de atitudini și comportamente

3.2. Asumarea unor responsabilități față de sine și față de ceilalți, prin raportarea la valorile creștine

- povestirea unor întâmplări din viața proprie sau a semenilor, în care au aplicat învățăturile dobândite la ora de religie (de exemplu, credința, iertarea, rugăciunea, recunoștința, milostenia, păstrarea sănătății, dorința de transformare a vieții)
- analizarea de fotografii din arhiva personală sau de pe rețeaua Internet (de exemplu, site-ul bisericii), care prezintă aspecte ale vieții bisericii, din viața personală sau a comunității
- realizarea unor microcercetări (de exemplu, observații, anchete, sondaje de opinie) pe teme referitoare la aspecte concrete din viața religioasă a comunității
- participarea la discuții cu preotul sau cu alți membri ai comunității pe tema acțiunilor sau lucrărilor bisericii, care au în vedere ajutorarea semenilor
- realizarea efectivă a unor activități cu caracter social-filantropic pentru membrii comunități

3.3. Analizarea rolului diferitelor sărbători și tradiții creștine în viața personală și a comunității, cu identificarea de elemente de specificitate pentru diferite comunități

- exerciții de utilizare a unui calendar pentru identificarea diferitelor sărbători creștine
- identificarea elementelor de specificitate ale tradițiilor creștine, comparativ cu alte tradiții și obiceiuri
- organizarea de miniproiecte pe teme referitoare la modul de celebrare a diferitelor sărbători religioase
- redactarea unui mesaj scris (de exemplu, scrisoare, email) către un prieten real sau imaginar, care să prezinte aspecte privind modul de celebrare a unei sărbători bisericesti în familie sau comunitate

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none"> • Țara Sfântă în vremea Mântuitorului Hristos (aspecte geografice și istorice; aspecte generale referitoare la viața religioasă, politică, socială și familială a evreilor; ocupații de bază) • Nașterea și copilăria lui Iisus Hristos (Bunavestire; nașterea și copilăria lui Iisus Hristos) • Începutul propovăduirii lui Iisus Hristos (Ioan Botezătorul; botezul Domnului; alegerea Apostolilor; Împărăția lui Dumnezeu, prin pilde, prin învățături, prin minuni) • Iubirea Mântuitorului Iisus Hristos pentru oameni (marea poruncă a iubirii; iubirea semenilor și a vrăjmașilor; exemple de minuni făcute din iubire față de oameni) • Jertfa pe cruce și biruirea morții (Pătimirile, moartea și Învierea Domnului) • Înălțarea Domnului Iisus Hristos (înălțarea Domnului la Cer și trimiterea Duhului Sfânt; rolul apostolilor și al urmașilor acestora)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none"> • Recunoștința pentru binele primit (exemple biblice – mulțumirea adusă de leprosul vindecat; starea de sănătate și starea de boală; afectarea vieții proprii și a semenilor prin starea de boală; alte contexte de recunoștință) • Mărturiile despre ajutorul primit de la Dumnezeu (exemple biblice – vindecarea orbului din naștere/vindecarea celor doi orbi/înmulțirea pâinilor; ajutorul primit în diferite situații ale vieții; importanța vestirii ajutorului primit) • Efortul pentru schimbarea vieții (exemple biblice – Apostolul Pavel/ Apostolul Matei/Zaheu; rolul rugăciunii și al spovedaniei; importanța autocunoașterii și nevoia de îndrumare duhovnicească) • Transformarea vieții omului prin întâlnirea cu Iisus Hristos (exemple biblice: potolirea furtunii pe mare/învierea lui Lazăr/vestirea Învierii de către femeile mironosițe, apostoli/mărturisirea lui Petru și cea a lui Toma, înainte și după Înviere)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none"> • Rugăciunea, temei și putere a vieții creștine (rolul rugăciunii; exemple de rugăciuni pentru sine și pentru semenii: Avram la Sodom, Moise se roagă pentru poporul Israel, Domnul Iisus se roagă pentru noi) • Rugăciunea „Tatăl nostru” (semnificație, explicare, contexte de rostire) • Milostenia, manifestare a iubirii față de semenii (semnificație, rol, modalități de împlinire; înmulțirea pâinilor și peștilor, darul oferit de un copil/transformarea apei în vin la nunta din Cana, prin mijlocirea Maicii Domnului) <p>Iertarea, semn al bunătății sufletești (rolul împăcării și al iertării în relațiile cu Dumnezeu, cu sine și cu semenii; cuvintele Mântuitorului despre iertare; Pilda celor doi datornici)</p>
Viața comunității și sărbătorile religioase	<ul style="list-style-type: none"> • Instituirea sărbătorilor poporului ales de Dumnezeu (scurtă trecere prin istoria poporului Israel; lecturarea pasajelor biblice referitoare la sărbători) • Sărbătorile poporului ales – tradiții și obiceiuri (Passa; Jom Kippur, Rosh-ha-shana = Anul nou; Sărbătoarea Săptămânilor; Sărbătoarea Corturilor; semnificația acestor sărbători pentru religia creștină)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VII-a

1.1. Analizarea manifestării lucrării Duhului Sfânt în viața Bisericii și în devenirea spirituală a omului, pe baza unor texte religioase

- participarea la discuții pe teme referitoare Bisericii și ecumenism
- lecturarea unor texte biblice reprezentative referitoare la viața Bisericii primare: întemeierea Bisericii, primele comunități creștine
- identificarea de informații pe tema răspândirii creștinismului în lume și în țara noastră, utilizând diferite surse
- realizarea de organizatoare grafice de diferite tipuri (de exemplu, tabele cronologice, hărți conceptuale, scheme comparative) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la întemeierea și răspândirea creștinismului

1.2. Compararea unor modalități diverse de manifestare a vieții religioase sau a unor aspecte de învățatură religioasă

- realizarea unor prezentări pe tema profeților, utilizând diferite tipuri de materiale-suport (de exemplu, ilustrații, hărți, elemente de istorie locală)
- elaborarea de tabele comparative privind elementele de specificitate a Bisericii (de exemplu, semnificație, daruri, comunitate)
- realizarea de miniproiecte pe teme legate de elemente de specificitate a bisericii și rolul acesteia în viața religioasă a comunității (de exemplu, „Sunt ghid la biserica mea”, „Povestea bisericii”)

1.3. Analizarea unui mesaj creștin, comunicat în forme variate

- stabilirea de corespondențe între tablouri cu motiv creștin și texte biblice referitoare la marile sărbători creștine
- observarea unor elemente de specificitate în obiecte de artă cu teme religioase, prezente în diferite medii (de exemplu, în biserici, în muzee, în expoziții de artă)
- realizarea de expoziții cu produse realizate de elevi (de exemplu, desene, colaje) în cadrul orelor de religie, educație plastică sau în cadrul unor activități extrașcolare la care aceștia participă

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VII-a

2.1. Identificarea de repere și modele dezirabile din punct de vedere creștin, în plan personal și social

- participarea la discuții despre rolul modelelor în viață: nevoia de modele, criteriile de alegere a modelelor, modele autentice și false modele, cum poți deveni model pentru alții
- organizarea de dezbateri pe tema rolului pe care îl au modelele în luarea unor decizii personale la adolescenți
- analizarea unor studii de caz pe tema alegerii modelelor (de exemplu, modele preluate de la părinți sau alți membri ai familiei, de la profesori, de la colegi, de la persoane din comunitate sau din mass-media)
- participarea la întâlniri cu personalități din diferite domenii de activitate, ce pot avea rol de modele (de viață, de carieră) care valorifică darurile primite de la Dumnezeu
- analizarea mesajului creștin din diferite texte biblice, cu relevanță pentru lucrarea Duhului Sfânt în viața omului și în lume

2.2. Formularea unor opinii personale privind aplicarea normelor creștine în viața personală și a grupurilor de apartenență, în relație cu normele civice

- participarea la discuții despre importanța pentru viața personală și a comunității a normelor creștine legate de bine, adevăr, prietenie, sens al vieții, comportament autentic, cu exemplificări biblice
- exerciții de elaborare în grup a unor reguli de comportament specifice diferitelor contexte (școlare, familiale, sociale), în acord cu valorile creștine, prezentate în forme variate (de exemplu, fișe,

postere, dezbateri)

- *analizarea unor studii de caz pornind de la situații concrete de încălcare a unei reguli, pe baza unui set de întrebări (de exemplu, „Care au fost urmările nerespectării acelei reguli?”, „Cum s-a simțit cel care nu a respectat regula?”, „Dar cei care au avut de suferit în urma încălcării acelei reguli?”, „Ce soluții pentru îmbunătățirea situației se pot aplica?”)*
- *realizarea de corelații între norme creștine și norme civice, în relație cu noțiunile de: libertate, dreptate, adevăr, responsabilitate*
- *elaborarea unor scurte eseuri despre diferite valori creștine (de exemplu, prietenie, iubire, frumos, adevăr, bucurie, ideal de viață)*

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VII-a

3.1. Argumentarea importanței respectului pentru diversitate și a comunicării între persoane/grupuri

- *participarea la discuții privind importanța comunicării și a respectului pentru diversitate, pornind de la situații concrete, filme, povestiri, imagini, pilde biblice*
- *analizarea unor studii de caz pe tema discriminării copiilor, pe aspecte legate de diferențele în funcție de etnie, religie, stare de sănătate*
- *implicarea în jocuri de rol pe tema efectelor lipsei de comunicare în diferite contexte/utilizării comunicării ca mijloc de rezolvare a unor situații problematice*
- *identificarea unor aspecte de credință comune diferitelor culte existente la nivelul comunității (de exemplu, sărbători comune, valori comune), utilizând diferite surse de informare (de exemplu, Internet, discuții cu membri ai diferitelor culte religioase din comunitate)*

3.2. Manifestarea reflecției critice față de responsabilități asumate în viața proprie și a comunității, prin raportarea la valori creștine

- *participarea la discuții despre valori creștine: ce sunt, care sunt, ce rol au în viața omului*
- *exerciții de caracterizare, printr-o valoare centrală, a diferitelor persoane (de exemplu, persoana proprie, colegi, prieteni, personalități din diferite domenii de activitate)*
- *organizarea de jocuri de rol cu scopul empatizării cu diferite roluri și al conștientizării importanței asumării de responsabilități (de exemplu, „Părinte pentru o zi”, „Profesor pentru o zi”)*

3.3. Argumentarea importanței participării fiecărei persoane la viața spirituală a comunității, ca membru activ al acesteia

- *elaborarea în grup a unui plan anual de activități desfășurate în parteneriat școală-familie-parohie, pentru petrecerea timpului liber împreună cu familia, colegii, membrii bisericii*
- *participarea la discuții pe tema importanței sărbătorilor creștine pentru păstrarea spiritului familial, de grup și comunitar*
- *realizarea de miniproiecte pentru elaborarea unor materiale promoționale (de exemplu, pliante, articole pentru revista școlii, articole pentru site-ul parohiei/comunității) privind viața spirituală a comunității (de exemplu, tradiții religioase, modalități de celebrare a unor sărbători, alte evenimente semnificative)*
- *implicarea în acțiuni de voluntariat, desfășurate în cadrul unor colaborări ale școlii cu diferiți parteneri sociali (Biserică, primărie, poliție, ONG-uri)*

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none"> • Profetul (noțiuni generale despre fenomenul de profeție; profetul - om al lui Dumnezeu; misiunea profetului) • Profetul Ieremia (idolatria poporului; drumul către pieire; chemarea profetului; patimile profetului; speranțe)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none"> • Trăirea credinței în primele comunități creștine (modalități de trăire a credinței în cadrul primelor comunități creștine: respectarea duminicii, rugăciunea în comun, frângerea pâinii, punerea în comun a bunurilor, slujirea semenilor)

Domenii de conținut	Conținuturi*
	<ul style="list-style-type: none"> • Sfânta Scriptură în viața comunității creștine (Biblia - Sfânta Scriptură; Biblia – cărțile Bibliei; 3000 de ani – drumul Bibliei către noi; să înțelegem Biblia; o carte – trei religii; Martin Luther și traducerea Bibliei; importanța sf. Scripturi în slujba religioasă și în viața cotidiană a creștinului) • Biserica Evanghelică C.A. din România (Reforma în Transilvania; structura Bisericii Evanghelice C.A. din România) • Biserica – spațiu și comuniune a credincioșilor (semnificații ale termenului Biserică; creștinul ca membru al Bisericii; daruri și responsabilitățile lui în Biserică; parohia – familia de la biserică; familia – mica biserică) • Ecumenismul (creștini în țara noastră; Biserica Ortodoxă; Biserica Catolică; alte culte) • Creștinismul în lumea de astăzi (continuitatea și mărturisirea creștinismului; vocația dialogului creștin în spațiul socio-cultural; confesiuni creștine în lume și în România; creștinismul și alte religii ale lumii)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none"> • Căutarea, aflarea și mărturisirea adevărului (de ce este nevoie de reguli și legi; cea mai mare poruncă; să nu vorbești de rău, ci de bine) • Manifestarea bucuriei în viața omului (ce este bucuria; Fericitările – trepte spre bucuria veșnică; porunca bucuriei dată după Înviere; momente și contexte de bucurie – bucuria pentru valori spirituale și materiale, bucuria întâlnirii cu semenii, bucuria pentru împlinirile proprii și ale semenilor; bucurie și tristețe; bucuria iertării; pilde: oaia rătăcită, drahma pierdută, fiul risipitor) • Corelarea dintre frumos și bine în viața omului (frumosul și binele în creație – Geneza 1; frumosul și binele în comportamentul omului – 1.Samuel 16,7; frumusețea în artă și kitsch-ul; înfrumusețarea vieții, a locuinței, a clasei, a hainelor, a comportamentului) • Prietenia și iubirea, valori pentru viață (băieți și fete: despre iubirea dintre tineri; ce spune Biblia despre dragoste; relația dintre iubire și prietenie; despre căsătorie; Imnul iubirii – 1 Corinteni 13)
Viața comunității și sărbătorile religioase	<ul style="list-style-type: none"> • Fenomenul religios în Antichitate (nevoia omului de a crede într-o putere divină; religia egiptenilor antici - caracteristici, sărbători și semnificațiile lor) • Religii monoteiste (islamul - noțiuni introductive; coranul; sărbători și tradiții religioase - Ramadanul; comunități musulmane la noi în țară) • Alte religii (exemple de religii politeiste și de trib – caracteristici)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VIII-a

1.1. Argumentarea importanței asumării modelului de iubire trinitară pentru împlinirea personală și a comunității

- participarea la discuții pe teme precum: iubirea, descoperirea lui Dumnezeu, mărturisirea credinței, cuvântul lui Dumnezeu
- lecturarea unor texte care prezintă învățătura despre Sfânta Treime
- explicarea unor simboluri biblice, din perspectiva iubirii lui Dumnezeu față de om
- vizionarea unor fragmente din filme tematice

1.2. Formularea de argumente pentru susținerea importanței unor idei, fapte, evenimente cu relevanță creștină, în plan individual și social

- analizarea modului de manifestare a iubirii divine în diferite pilde și în minuni ale Domnului Iisus
- elaborarea unor compuneri pe teme precum: „Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului” „Lumea, darul lui Dumnezeu pentru om”
- participarea la dezbateri pe teme privind fapte și evenimente cu relevanță creștină de la nivelul comunității, cu accent pe exersarea modalităților de construire a argumentelor

1.3. Compararea modurilor în care un mesaj creștin poate fi exprimat prin forme de comunicare diferite (muzică, literatură, artă)

- analizarea unor simboluri creștine exprimate în diferite forme de comunicare (de exemplu, muzică religioasă, iconografie, pictură și arhitectură religioasă)
- elaborarea de miniproiecte de grup pe teme privind rolul muzicii/al literaturii/al artei în viața omului, cu accent pe valorile creștine transmise prin intermediul acestora, utilizând mijloace variate de informare și de prezentare
- realizarea de comparații între muzica laică, muzica creștină și cântarea bisericească, pe baza unui set de criterii date (de exemplu, scopul muzicii, valori transmise, sentimente exprimate, contexte de audiție, modalități de exprimare, autori)
- realizarea de prezentări ale lecturilor personale din anul școlar curent, cu relevanță pentru valorile creștine (de exemplu, texte de literatură referitoare la mari sărbători sau la viața morală, pilde biblice)

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VIII-a

2.1. Evidențierea implicațiilor creștine pe care modelele urmate le pot avea în viața personală și socială

- analizarea mesajului creștin din pildele Domnului Iisus Hristos, cu relevanță pentru înțelegerea iubirii lui Dumnezeu față de om și față de lume
- lecturarea biografiei unor personalități credincioase, din perspectiva valorilor pe care le reprezintă (de exemplu, optimismul, asumarea alegerilor, efortul pentru propria devenire, perseverența în împlinirea personală)
- identificarea unor modele relevante din perspectivă creștină în cultura națională sau internațională
- exerciții de reflecție pe tema rolului modelelor din viața proprie, organizate în forme variate (de exemplu, scurte eseuri, filmulețe de prezentare, postere care să ofere răspunsuri la întrebări reflexive de tipul „Ce admir la...”, „Persoana care m-a susținut...”, „Vreau să fiu ca...”, „Scopul meu în viață”)

2.2. Asumarea de responsabilități specifice în contexte școlare și extrașcolare de colaborare cu ceilalți, respectând diversitatea grupului, inclusiv cea religioasă

- exerciții de autoevaluare a limbajului, a gesturilor, a comportamentului față de colegi, profesori, părinți în diferite contexte de relaționare
- organizarea unor activități de primărie între colegi, care să evidențieze implicarea personală în aplicarea/practicarea unor valori creștine (de exemplu, iubire, ajutorare, prietenie)
- analizarea unor cazuri de comportamente în acord/dezacord cu porunca iubirii aproapelui, care să evidențieze importanța respectului pentru diversitatea religioasă
- exerciții de reflecție pe tema relației dintre libertate și responsabilitate în relație cu valorile creștine, pe baza unui set de întrebări (de exemplu, „Ce înseamnă libertatea în viața mea?”, „Cum îmi manifest responsabilitatea față de ceilalți?”) sau pe baza unor modele date

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VIII-a	
<p>3.1. Susținerea rolului valorilor spirituale comune ale oamenilor, ca factor de promovare a comuniunii și ca sursă de rezolvare a problemelor ce apar în viața cotidiană</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea, pe parcursul anului școlar, a unui compendiu cu texte biblice referitoare la iubirea dintre semenii și valorile spirituale comune ale oamenilor - analizarea unor studii de caz promovate în mass-media, care ilustrează modalități de manifestare a iubirii față de oameni - participarea la întâlniri cu persoane mai în vârstă (părinți, bunici, membri ai comunității) pentru împărtășirea de informații referitoare la valorile vieții lor (de exemplu, care sunt valorile cele mai importante, cum acestea le-au influențat viața, ce valori comune au cu copiii/tinerii din actuala generație) - elaborarea unor pliante, postere sau eseuri pe tema implicării copiilor și tinerilor în ameliorarea problemelor specifice lumii contemporane 	
<p>3.2. Analizarea calităților personale care susțin etapele propriei deveniri, în relație cu valorile creștine</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la discuții pe diferite teme: relația valori – scopuri – priorități – reușită, identificarea ipostazelor și a calităților personale care conferă valoare unui om - elaborarea de liste cu valorile importante ale actualei generații de adolescenți - organizarea de discuții cu persoane adulte pe tema rolului muncii și al efortului personal pentru propria devenire - exerciții de identificare a unor asemănări și deosebiri în ceea ce privește valorile proprii și cele ale persoanelor din jur (de exemplu, colegi, prieteni, părinți, profesori), legate de aspecte precum libertatea, responsabilitatea, speranța, munca - realizarea unei hărți conceptuale pe tema dezvoltării personale viitoare, pornind de la posibilitățile de valorificare a propriilor calități 	
<p>3.3. Implicarea în activități și proiecte individuale și de grup, centrate pe nevoi și aspecte de viață spirituală a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la activitățile bisericești (de exemplu, slujba de începutul anului școlar, scenete de Crăciun etc.) - identificarea unor contexte de voluntariat în care se pot implica elevii pe parcursul unui an școlar - proiectarea și organizarea de activități variate (de exemplu, serbări de muzică religioasă, expoziții cu lucrări ale elevilor, excursii, acțiuni de binefacere), împreună cu copiii de etnie, credințe și naționalități diferite 	

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu se face cunoscut omului	<ul style="list-style-type: none"> • Iubirea, temelul vieții (Dumnezeu este iubire; Pilda întoarcerii fiului risipitor) • Descoperirea lui Dumnezeu în istoria biblică (cum se revelează Dumnezeu în Vechiul Testament și în Noul Testament) • Mărturisirea Sfintei Treimi în Crez (despre Crez; învățături despre Persoanele Sfintei Treimi desprinse din Crez; analogii ale Sfintei Treimi cu elemente din creație)
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	<ul style="list-style-type: none"> • Cuvântul lui Dumnezeu, lumină pentru oameni (inspirația Scripturii; actualitatea mesajului biblic; ascultarea și împlinirea cuvântului lui Dumnezeu; Pilda semănătorului) • Domnul Iisus Hristos, Lumina lumii (Domnul Iisus Hristos – Lumina lumii; Schimbarea la față a Domnului; Ioan: „Eu sunt lumina lumii”)
Viața creștinului împreună cu semenii	<ul style="list-style-type: none"> • Viața omului în lumina credinței (consecvența în viața religioasă: apostolul Pavel; trăirea credinței în viața cotidiană: creștinii din Roma; lumina virtuților: Franz din Assisi; Elisabeta de Turingia; a urma pe Iisus astăzi) • Libertate și responsabilitate în viață (modele de viață; staruri și fani;

Domenii de conținut	Conținuturi*
	<p>modele periculoase de viață; modele demne)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimismul și viața creștină (despre iertarea păcatelor: vină și pedeapsă; vină și conștiință; vină și iertare) • Efortul personal și conlucrarea cu Dumnezeu (muncă – profesie; Dumnezeu – partener în efortul omului; rolul muncii în viața omului/a societății; relația dintre motivație și muncă; respectul pentru muncă; stăruința în împlinirea personală) • Probleme ale lumii contemporane și atitudinea creștinilor (provocări și probleme ale societății actuale; cauze și efecte ale acestora; implicarea creștinilor în prevenirea, diminuarea și rezolvarea conflictelor)
Viața comunității și sărbătorile religioase	<ul style="list-style-type: none"> • Muzica religioasă (rolul muzicii în viața omului; asemănări și deosebiri între muzica laică, muzica religioasă și cântarea liturgică; lauda adusă lui Dumnezeu prin muzica bisericească, cântările religioase specifice sărbătorilor creștine, cântecele religioase ale lui Martin Luther și Paul Gerhardt) • Literatura religioasă (specificul literaturii religioase; exemple) • Arta religioasă (arhitectură, pictură, sculptură; exemple din arta creștină și alte religii, din arta clasică și din arta modernă)

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare, oferind idei și soluții posibile pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei Religie.

Actuala programă școlară de Religie promovează principiile învățării centrate pe elev, prin focalizarea actului educațional pe experiențele, capacitățile și nevoile elevilor cu relevanță pentru domeniul moral-religios. Centrarea pe elev presupune o învățare activă (în care elevul este direct implicat în rezolvarea de sarcini de lucru), contextuală (în care noile achiziții din învățământul gimnazial se construiesc pornind de la baza de cunoștințe din învățământul primar), socială (prin faptul că promovează cooperarea și colaborarea între elevi pentru rezolvarea sarcinilor de învățare și pentru punerea în practică a valorilor creștine) și responsabilă (prin faptul că elevul este susținut pentru implicarea activă și pentru asumarea de responsabilități în învățare și ca membru al comunității).

Strategii didactice

Ora de Religie solicită utilizarea unui cadru metodologic variat, care să îmbine strategii didactice tradiționale și moderne deopotrivă, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității elevilor de comunicare și de reflecție asupra propriei deveniri, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe valorile creștine, pentru dezvoltarea de atitudini precum încrederea, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, respectul pentru diferență.

De asemenea, strategiile didactice au rolul de a implica activ pe elevi în propria învățare, de a oferi acestora variate contexte de activitate cu rol de motivare pentru propria dezvoltare, de a evidenția caracterul actual al valorilor moral-religioase.

Strategiile de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina Religie vizează cu precădere:

- strategii inductive, bazate pe analiza și valorificarea diferitelor contexte concrete de viață – prin: analiza unor atitudini și comportamente manifeste (exemple din texte biblice, religioase, literare; exemple din viața cotidiană); identificarea unor norme și principii creștine în situații date; analiza unor exemple de respectare sau de încălcare a normelor creștine; analiza rolului modelelor în viața personală și a comunității;
- strategii bazate pe învățarea prin descoperire – pornind de la diferite suporturi concret-senzoriale: seturi de imagini, ilustrații cu conținut creștine, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și din cea a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice;
- strategii interactive, bazate pe conversație, discuții în grup, dezbateri, interviuri, tehnici ale gândirii critice – pentru identificarea modalităților de aplicare în viața cotidiană a diferitelor valori religioase; pentru evidențierea trăsăturilor morale ale unor persoane; pentru exersarea formulării de argumente sau contraargumente cu privire la un punct de vedere;
- strategii de învățare problematizată – prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă ce apar în grupurile de apartenență sau la nivelul comunității, pornind de la relaționarea acestora cu valorile creștine;
- lecturarea de texte variate – pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- jocul de rol și dramatizarea – pentru construirea unor situații de învățare în care elevii sunt puși în variate contexte de interacțiune, de evaluare critică, de reflecție asupra unor situații de viață cotidiană, de dezvoltare a creativității și a abilităților socio-emoționale;
- învățarea bazată pe proiect – ce își propune implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă dată sau la alegere cu relevanță moral-religioasă; proiectele pot fi realizate la nivel de grup de elevi/clasă/școală/comunitate. Temele proiectelor vor fi relaționate cu conținuturile din programa școlară și pot viza: teme specifice disciplinei Religie, teme interdisciplinare sau teme legate de sărbători religioase ale comunității.

Aplicarea diferitelor strategii didactice presupune alternarea diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal) și utilizarea unor resurse de învățare variate: texte (biblice, religioase, literare); imagini (tablouri, planșe ilustrative); softuri educaționale, CD-uri, DVD-uri; prezentări online, adaptate competențelor și conținuturilor propuse; site-uri cu informații relevante pentru domeniul religiei.

Alegerea strategiilor de învățare presupune efortul profesorului pentru personalizarea demersului didactic, fapt care înseamnă proiectarea activităților de predare-învățare în acord cu nevoi și interese specifice. Ca urmare, în acord cu prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* cu completările și modificările ulterioare, profesorul decide cum va utiliza procentul de 25% din timpul alocat disciplinei (de exemplu, activități de predare-învățare adaptate la nevoi speciale de învățare, la interese speciale de cunoaștere, la specificul cultural și religios al comunității).

Abordarea conținuturilor

Abordarea conținuturilor presupune o atitudine flexibilă a profesorului de religie, prin accentul pus pe: valorificarea experiențelor de viață ale elevilor; accentuarea caracterului aplicativ al conținuturilor, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală; abordări diferențiate ale conținuturilor învățării, în acord cu experiențele elevilor și cu contextul social în care trăiesc aceștia; realizarea de conexiuni între Religie și alte discipline de studiu.

Conținuturile propuse în programa școlară nu reprezintă teme de lecții, ci unități tematice. Numărul de conținuturi de pe parcursul unui an școlar permite: abordarea unor conținuturi pe parcursul mai multor ore, în funcție de complexitatea acestora, de nivelul clasei de elevi, de particularitățile comunității; abordarea unor teme sau aspecte suplimentare, cu rol de adaptare a orei de religie la specificul clasei de elevi sau al comunității.

Ordinea abordării conținuturilor nu este una prestabilită prin programa școlară. Profesorul are libertatea de a planifica în manieră personalizată ordinea în care va prezenta temele, în acord cu logica firească a domeniului și cu specificul vieții religioase a comunității, precum și în relație cu teme de la alte discipline de studiu.

Din punctul de vedere al specificului domeniului teologic, s-a utilizat următoarea matrice de dezvoltare a conținuturilor:

- pentru fiecare an de studiu s-a ales o temă centrală: „Dumnezeu – Părintele omenirii” (clasa a V-a), „Dumnezeu – Mântuitorul lumii” (clasa a VI-a), „Dumnezeu – Sfințitorul lumii” (clasa a VII-a), „Dumnezeu – Sfânta Treime în viața creștinului” (clasa a VIII-a);
- la nivelul fiecărei clase, tema centrală a fost abordată din perspectiva a patru domenii, centrate pe: aspecte de învățătură creștină („Dumnezeu se face cunoscut omului”), aspecte de morală religioasă aplicată („Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului”; „Viața creștinului împreună cu semenii”), aspecte de viață comunitară („Viața comunității și sărbătorile creștine”).

Domenii de conținut	Clasa a V-a Dumnezeu – Părintele omenirii	Clasa a VI-a Dumnezeu – Mântuitorul lumii	Clasa a VII-a Dumnezeu – Sfințitorul lumii	Clasa a VIII-a Dumnezeu – Sfânta Treime în viața creștinului
Dumnezeu se face cunoscut omului	Dumnezeu se face cunoscut omului în istorie	Dumnezeu se face cunoscut omului prin Iisus Hristos	Dumnezeu se face cunoscut omului prin profeți	Dumnezeu se face cunoscut omului prin iubire și răspunsul omului
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	Viața omului cu Dumnezeu	Transformarea vieții omului prin întâlnirea cu Dumnezeu	Viața omului în comunitatea credincioșilor	Cuvântul lui Dumnezeu – lumină pentru oameni
Viața creștinului împreună cu semenii	A trăi împreună cu ceilalți. Modele biblice	A trăi împreună cu aproapele	Lucrarea Duhului Sfânt în viața creștinului	Viața în urmarea lui Iisus
Viața comunității și sărbătorile creștine	Sărbătorile în viața omului	Sărbători și tradiții ale poporului ales	Religii în antichitate și astăzi	Credința exprimată prin artă

În abordarea conținuturilor se pot utiliza **elemente de tip predominant confesional** (rugăciuni, texte biblice, cântări), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate. Câteva sugestii:

- clasa a V-a:
  - audierea și/sau învățarea unor rugăciuni: fragmente din psalmii lui David: Psalmul 23, 1&4; Psalmul 113, 3, Psalmul 118,1;
  - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: Gen 12, 1- 3; Gen 50, 20; Ex 20, 2 etc.;
  - audierea și/sau învățarea de cântări: „Viața noastră să fie serbare” („Unser Leben sei ein Fest”), „Păstrează-ne Doamne, păzește-ne Doamne” („Bewahre uns Gott, behüte uns Gott”), „Dumnezeul cerului și al pământului” („Gott des Himmels und der Erden”);
  - audierea și/sau învățarea de colinde: „Vedeți, timpul bun ajunge” („Seht, die gute Zeit ist nah”), „Aprinde o luminiță” („Zünd ein Licht an”), „O, tu fericitul” („O du fröhliche”), „Steaua peste Betleem” („Stern über Bethlehem”);
  - lectura unor aspecte din viața unor personaje biblice: Adam și Eva, Noe, Avraam, Isaac, Iacob și fiii săi, Moise, Ghedeon, regii Saul, David și Solomon, proorocii Iona, Daniel, Ilie, Elisei;

- clasa a VI-a:
  - audierea și/sau învățarea unor rugăciuni: „Tatăl nostru”; rugăciunile dimineții și ale serii: „Binecuvântarea de dimineață a lui Luther” („Luthers Morgensegen”);
  - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: „Cântarea Mariei” (Luca 1,46-50); „Păziți poruncile Mele” (Ioan 14,15); „Toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii” (Matei 7,12); marea poruncă a iubirii;
  - audierea și/sau învățarea de cântări: „Lumina de dimineață strălucește” („Morgenlicht leuchtet”), „Doamne, te laudăm” („Großer Gott wir loben dich”); „Vino doamne și binecuvântează-ne” („Komm Herr, segne uns”), „Schalom chaverim”;
  - audierea și/sau învățarea de colinde: „Haideți, spuneți mai departe” („Kommt, sagt es allen weiter”), „Îngerii cântă pe câmpii” („Engel auf den Feldern singen”), „Veniți, ciobanilor” („Kommet ihr Hirten”), „Noapte de vis” („Stille Nacht”);
- clasa a VII-a:
  - audierea și/sau învățarea unor rugăciuni: „Binecuvîntează, suflule al meu, pe Domnul” (Psalmul 103, 1-5); „Cel ce locuiește în ajutorul Celui Preaînalt” (Psalmul 91, 1-2);
  - audierea și/ sau învățarea unor texte biblice scurte: „Aflat-am cuvintele tale...” (Ieremia 15,16); „Nu te uita la înfățișarea lui...” (1. Samuel 16,7); Fericirile (Matei 5, 1-12);
  - audierea și/sau învățarea de cântări: „Veniți cu daruri și cu laudă” („Kommt mit Gaben und Lobgesang), „Doamne, Te rugăm, vino și ne binecuvîntează” („Herr, wir bitten, komm und segne uns), „Cautați mai întâi împărăția lui Dumnezeu” („Suchet zuerst Gottes Reich”); audierea și/ sau învățarea de colinde: „A răsărit o mlădiță” („Es ist ein Ros’ entsprungen”), „Laudați, creștini, pe Dumnezeu toți dimpreună” („Lobt Gott ihr Christen alle gleich”), „De sus din cer” („Vom Himmel hoch”);
- clasa a VIII-a:
  - audierea și/sau învățarea unor rugăciuni: Psalm 121, Psalm 126, Psalm 146; Crezul;
  - audierea și/sau învățarea unor texte biblice scurte: „Să vă iubiți unul pe altul” (Ioan 15,12); „Nimic nu va putea să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu” (Romani 8,39); „Imnul iubirii” (I Corinteni 13); Galateni 6, 1-2;
  - audierea și/sau învățarea de cântări: „Nădejdea mea și bucuria mea” („Meine Hoffnung und meine Freude”), „O cetate tare e Dumnezeul nostru” („Ein feste Burg ist unser Gott”), „Din primejdie grea strig către Tine” („Aus tiefer Not schrei ich zu dir”), „Tatăl nostru, tatăl în ceruri” („Vater unser, Vater im Himmel”), „Inima mea, saltă și te bucură” („Geh aus, mein Herz”), „Magnificat”;
  - audierea și/sau învățarea de colinde: „Stau la ieslea Ta” („Ich steh an deiner Krippe hier”), „Mergeți, strigați de pe munți” („Geht, ruft es von den Bergen”), „Laudat să fii, Iisuse Hristoase” („Gelobet seist du, Jesus Christ”).

Contexte și medii de învățare

Nevoia de a motiva elevii pentru învățare și de a-i pregăti pentru a percepe religia ca parte componentă a vieții cotidiene presupune îmbinarea între activități de învățare organizate în contexte formale, nonformale și informale. Prin specificul ei, educația religioasă permite valorificarea didactică a unor contexte variate de învățare:

- sala de clasă – lecții, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității;
- bibliotecă – identificarea de cărți relevante pentru domeniul educației religioase, organizarea unor activități de lectură, participarea la întâlniri cu diferite personalități;
- biserică – participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, obiecte de cult; discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente la nivelul comunității;
- muzee – vizitarea unor expoziții tematice; prezentarea rezultatelor unor proiecte;
- mănăstiri, alte lăcașuri de cult – activități de observare a spațiilor sau obiectelor cu caracter sacru, discuții cu specialiști, dialoguri cu duhovnici;
- mediul virtual, Internet – utilizarea unor platforme educaționale, căutarea de informații și imagini cu caracter religios din spațiul proxim sau din alte zone geografice și culturale; urmărirea de secvențe muzicale, liturgice corelate cu temele planificate;
- alte spații informale (cinematograf, stradă, parc) – vizionarea unor filme pe teme cu relevanță religioasă, observarea comportamentelor oamenilor și analizarea acestora din perspectiva valorilor creștine;
- comunitate – organizarea de acțiuni de voluntariat pentru sprijinirea unor persoane aflate în situații defavorizate; acțiuni comunitare de îngrijire a mediului fizic; organizarea de expoziții, târguri, mini-campanii.

Aspecte privind evaluarea

Alături de metodele tradiționale de evaluare, probele orale, scrise și practice pentru evaluarea competențelor specifice dobândite de elevi, se recomandă a fi utilizate și metode complementare/alternative de evaluare, cum ar fi: observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, proiectul, portofoliul, autoevaluarea precum și activități practice, realizarea unor activități care să valorifice achizițiile elevilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini moral-religioase, analiza produselor activității elevilor.

De asemenea, exemplele de activități de învățare oferă numeroase sugestii pentru organizarea unor contexte de autoevaluare și reflecție asupra celor învățate, cu rol de valorizare a intereselor și abilităților personale, de interiorizare a valorilor și de identificare a modurilor de aplicare a acestora în viața personală și a comunității.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către elevi în contexte nonformale sau informale, ce au relevanță pentru domeniul educației religioase. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui elev în parte.

Ca urmare, în cadrul orei de Religie, cele mai importante funcții ale evaluării sunt funcția de reglare a strategiilor de predare-învățare și funcția motivațională a elevului pentru propria devenire.

Grup de lucru

Timiș Vasile	Ministerul Educației Naționale
Horga Irina	Institutul de Științe ale Educației
Zăbavă Mihaela	Centrul Național de Evaluare și Examinare
Heltmann Anneliese	Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu” Sibiu
Klein Renate	Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
Wünsch Britta	Școala Gimnazială Germană Sebeș, județul Alba